

אמרי קודש של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א רעוא דרעוין פרשת וירא תשפ"א לפ"ק

עשרה, ויאמר לא אשחית בעבור העשרה. ופירש רש"י הקדוש, אולי ימצאון שם ארבעים, וימלטו ד' הכרכים, וכן שלשים יצילו ג' מהם, או עשרים יצילו ב' מהם, או עשרה יצילו אחת מהם. ועל פחות לא ביקש, אמר, דור המבול היו ח', נח ובניו ונשיהם, ולא הצילו על דורם, ועל ט' על ידי צירוף כבר בקש ולא מצא, עכ"ד.

וממשיך הכתוב ואומר, וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם, ואברהם שב למקומו. ופירוש רש"י הקדוש, נסתלק הדיין, נסתלק הסניגור, והקטיגור מקטרג, לפיכך ויבואו שני המלאכים סדומה להשחית, אחד להשחית את סדום, ואחד להציל את לוט, עכ"ל.

אחר כך נאמר (יט, טו-יט), וכמו השחר עלה, ויאיצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאות, פן תספה בעון העיר. ויתמהמה [פי' רש"י הקדוש, כדי להציל את ממונו], ויחזיקו האנשים בידו וביד אשתו וביד שתי בנותיו בחמלת ה' עליו, ויצאוהו וינחווהו מחוץ לעיר. ויהי כהוציאם אותם החוצה, ויאמר המלט על נפשך, אל תביט אחרריך, ואל תעמוד בכל הכבר, הרהר המלט פן תספה. ופי' רש"י הקדוש, וז"ל: אצל אברהם ברה, שהוא יושב בהר, שנאמר ויעתק משם ההרה, ואף עכשיו היה יושב שם, שנאמר אל המקום אשר היה שם אהלו בתחלה, ואף על פי שכתוב ויאהל אברם וגו', אהלים הרבה היו לו, ונמשכו עד חברון, עכ"ל.

וממשיך הכתוב ואומר (יט, טו-טז), ויאמר לוט

מבואר בפרשתינו, שנתבשר אברהם אבינו על לידת יצחק אבינו על ידי המלאכים. אחר כך נאמר (יט, טו-טז) ויקומו משם האנשים, וישקפו על פני סדום, ואברהם הולך עמם לשלחם. וה' אמר, המכסה אני מאברהם אשר אני עשה וגו'. ויאמר ה', זעקת סדום ועמורה כי רבה, וחטאתם כי כבדה מאד. ארדה נא ואראה, הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה, ואם לא אדעה. ויפנו משם האנשים וילכו סדומה, ואברהם עודנו עומד לפני ה'. ויגש אברהם ויאמר, האף תספה צדיק עם רשע, אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר, האף תספה ולא תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר בקרבה. חלילה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע והיה כצדיק כרשע, חלילה לך השופט כל הארץ לא יעשה משפט. ויאמר ה', אם אמצא בסדום חמשים צדיקים בתוך העיר, ונשאתי לכל המקום בעבורם.

ויען אברהם ויאמר וגו' אולי יחסרון חמשים הצדיקים חמשה, התשחית בחמשה את כל העיר, ויאמר לא אשחית וגו'. ופירש רש"י הקדוש, וז"ל: והלא הן ט' לכל כרך, ואתה צדיקו של עולם תצטרף עמהם, עכ"ל. וממשיך הכתוב ואומר (יט, טז-יז), ויוסף עוד לדבר אליו ויאמר, אולי ימצאון שם ארבעים, ויאמר לא אעשה בעבור הארבעים. ויאמר וגו' אולי ימצאון שם שלשים, ויאמר לא אעשה אם אמצא שם שלשים. ויאמר וגו' אולי ימצאון שם עשרים, ויאמר לא אשחית בעבור העשרים. ויאמר וגו' אולי ימצאון שם

מצער היא, פי' רש"י הקדוש, והלא עוונותיה מועטין ויכול אתה להניחה.

ועל זה ענה לו המלאך (יט, כג-כז) הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי הפכי את העיר אשר דברת. מהר המלט שמה, כי לא אוכל לעשות דבר עד בואך שמה, על כן קרא שם העיר צוער וגו'. הרי שהעיר צוער לא נחרבה בזכות תפלתו של לוט.

ויש להקשות האך עולה על הדעת, שתפלת אברהם אבינו שהיה צדיק גמור, ואין לנו אפילו השגה על צדקותו ועל החסד שעשה, או על ההכנסת אורחים שלו, ומכל שכן על התורה ועבודה שלו, האך לא נתקבלה תפלתו להציל על כל פנים את העיר צוער, אבל לוט שהלך לגור בסדום, וכלפי אברהם אבינו היה רשע, כמו שאמר בעצמו כמבואר לעיל בדברי רש"י הקדוש, הועיל תפלתו להציל את העיר צוער, והדברים צריכין ביאור. עוד יש לבאר, שאם אמת הדבר שהעיר צוער עוונותיה מועטין כמו שאמר לוט, למה נגזרה עליה הגזירה, ואם גם היא מלאה את הסאה עם עוונות ופשעים, ונגזרה עליה כליון, האך פעל לוט עבודה הצלה.

אלא שידוע דברי הגמרא (יומא גג), שהכהן הגדול בצאתו בשלום מבית קדשי הקדשים ביום הכיפורים, היה מתפלל על מילוי משאלות ישראל בין השאר היה מבקש מה', ולא תיכנס לפניך תפילת עוברי דרכים'. והכוונה בזה, שאם ירד גשם בזמנו לאחר חג הסוכות, ועוברי הדרכים החוזרים מעלייתם לרגל יתפללו שיפסק הגשם, מאחר שזה מפריע להליכתם בדרך, יש חשש רציני שתפילתם אמנם תתקבל, לפיכך התפלל הכהן הגדול אל הקב"ה 'ולא תיכנס לפניך תפילת עוברי דרכים'.

אלהם אל נא א-דני, [ופי' רש"י הקדוש, רבותינו אמרו (סזעוט לה:)] שם זה קדוש, שנאמר בו להחיות את נפשי, מי שיש בידו להמית ולהחיות]. הנה נא מצא עבדך חן בעיניך, ותגדל חסדך אשר עשית עמדי להחיות את נפשי, ואנכי לא אוכל להמלט ההרה, פן תדבקני הרעה ומתו. ופי' רש"י הקדוש, אל נא תאמר אלי להמלט ההרה, פן תדבקני הרעה. כשהייתי אצל אנשי סדום, היה הקב"ה רואה מעשי ומעשי בני העיר, והייתי נראה צדיק וכדאי להנצל, וכשאבוא אצל צדיק, אני כרשע. וכן אמרה הצרפית לאליהו, כי באת אלי להזכיר את עוני (מלכים א' יז, יט), עד שלא באת אצלי, היה הקב"ה רואה מעשי ומעשי עמי ואני צדקת ביניהם, ומשבאת אצלי, לפי מעשיך אני רשעה, עכ"ד.

וממשיך לוט ומבקש (יט, כ), הנה נא העיר הזאת קרבה לנום שמה והוא מצער, אמלטה נא שמה, הלא מצער הוא ותחי נפשי. ופירש רש"י הקדוש, קרובה ישיבתה (סזט י:), נתיישרה מקרוב, לפיכך לא נתמלאה סאתה עדיין, ומה היא קריבתה, מדור הפלגה שנתפלגו האנשים והתחילו להתישב איש איש במקומו, והיא היתה בשנת מות פלג, ומשם עד כאן נ"ב שנה, שפלג מת בשנת מ"ח לאברהם, כיצד פלג חי אחרי הולידו את רעו ר"ט שנה, צא מהם ל"ב כשנולד שרוג, ומשרוג עד שנולד נחור ל', הרי ס"ב, ומנחור עד שנולד תרח כ"ט, הרי צ"א, ומשם עד שנולד אברהם ע', הרי קס"א, תן להם מ"ח, הרי ר"ט, ואותה שנה היתה שנת הפלגה, וכשנחרבה סדום היה אברהם בן צ"ט שנה, הרי מדור הפלגה עד כאן נ"ב שנה, וצוער איחרה ישיבתה אחרי ישיבת סדום וחברותיה שנה אחת, הוא שנאמר אמלטה נא, נא בנימטריא נ"א, עכ"ל. וזהו שאמר לוט 'הלא

למנוע את שיח לבם היו אימותיהן של הכהנים הגדולים מספקות מחיה וכסות כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו.

מבאן שהתפלה היוצאת מעומק הלב באמת, כוחה רב מאד ועתידה להתקבל, ומאחר שלוש התחנן אל ה' מעומק הלב, מתוך הכרה שרק ה' יוכל לעזור לו, ושום אמצעי אחר לא יועיל, תפלה זו בוקעת רקיעים, ומגעת עד כסא הכבוד, ולכן נתקבלה, ואע"פ שנגזרה הגזירה של כליון על עיר צוער גם כן, נתבטלה הגזירה על ידי התפלה מעומק הלב, כי קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. אבל אברהם אבינו שהתפלל אל ה' בשעה שהיה לו בביתו כל טוב וטוב, אלא שביקש על לוט ועל אנשי סדום מתוך צדקותו, לכן לא נתקבלה תפלתו, ולמרות שהיה צדיק גמור, לא היה לתפלתו כח לפעול כמו תפלת לוט, כי לא היתה תפלתו מעומק הלב כתפלת לוט, כיון שלא היה אברהם אבינו בעצמו בתוך הצרה כלוט, ולכן לא נתקבלה.

אנן נמצאים כעת במצב קשה, ועלינו לדעת כי רק על ידי תפלה נצא מן המיצר אל המרחב, ובזכות התפלה מעומק הלב, נזכה לישועות ורפואות לפרנסה ונחת ושידוכים טובים, וכשנדע כי הכל תלוי רק בה', אז נזכה לישועה הגדולה, בכיאת משיח צדקינו, כמהרה בימינו אמן.

ולכאורה יש לתמוה, איזה כח יש להם לאותם עוברי דרכים, שעל ידי תפילתם יוכלו לפעול שיפסק הגשם, עד שהכהן הגדול צריך לבקש ביום הקדוש לפני ולפנים שלא תקובל תפילתם.

אלא שידוע ביאור הענין, שמאחר שהעוברי דרכים מתחננים אל ה' מעומק הלב, מתוך הכרה שרק ה' יוכל לעזור להם בהפסקת הגשם, ושום אמצעי אחר לא יועיל, תפלה זו בוקעת רקיעים, ומגעת עד כסא הכבוד, ורק כהן גדול ביום הכיפורים בעמדו בקודש הקדשים יכול לבטל תפלת העוברי דרכים. וכל כך למה, משום דכתיב (תהלים קמ"ט) קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, ותפילת עוברי דרכים היא אכן תפילה אמיתית הנובעת מעמקי הלב.

יסוד זה בולט גם במה ששנינו במשנה (מכות י"ב), שאימותיהן של כהנים הגדולים היו מספקות מים ומזון לרוצחים שגלו לערי מקלט, כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו. ולכאורה, מהיכי תיתי שתועיל תפלתם של רוצחים ליטול חייו של הכהן הגדול, איזה מיוחס הוא זה שהרג נפש בשגגה.

אלא שתפילתם של הגולים לערי מקלט נובעת מעומק ליבם מתי יוכלו כבר לצאת, וזה הרי בהכרח כרוך ותלוי במות הכהן הגדול, וכדי

יו"ל ע"י בית המדרש צבי לצדיק בלאזוב

ע"ש כ"ק רבוה"ק זצוקללה"ה זי"ע • בנשיאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

5202-12th Ave. Brooklyn, NY 11219